

שיחת השבוע

יוצא לאור עלידי
צעירי אגודת 'חב"ד - המרכז
עורך: מנחם ברוד
יו"ר: הרב יוסף יצחק אהרונב

יש חדש

התהלכות

התהלכות הילדים של ל"ג בעומר, המתקיימות עשרות שנים עלפי קריאת הרבי מליובאוויטש, לובשות השנה לבוש חדש. התהלכות ייקראו 'התהלכות', והן ימותגו בעיצוב חדשני ומושך לב, כדי שכל ילדי ישראל ירגישו חיבור לתהלכות. התהלכות יעמדו בססמת "יחד כל ילדי ישראל", ובהן יופגנו אחדות העם והזיקה הבסיסית של כל ילד יהודי לעם ישראל ולמורשתו.

שיר חדש

מאות שלוחי הרבי, מנהלי בתי חב"ד ברחבי הארץ, השתתפו השבוע ביום עיון מיוחד, שבו נחשפה המתכונת החדשנית של התהלכות. שיר קצבי מיוחד נכתב לכבוד האירוע, ובכינוסים שיערכו ברחבי הארץ תעלה הצגה מקורית, שכתובה טובי כותבי הצגות הילדים בארץ. מרכז צעירי חב"ד מכין את כל הדרוש לתהלכות, ובכלל זה ספרונים חדשים של סיפורי צדיקים, שיחולקו לילדים שישתתפו בתהלכות.

תפילות יהודי גרמניה

כדי לשמר את מסורת התפילה של יהודי גרמניה הפיק ביני ברואר תקליטורים ובהם הוא שר קטעי תפילה ופיוטים, בנעימה המסורתית של יהודי גרמניה. הופיע התקליט השלישי - אור פניך 3, ובו עשרה קטעי תפילה וזמירות שבת. טל' 050-5715001.

זמני השבוע

ירושלים תלאביב חיפה באר שבע אילת ניו יורק

כניסת השבת 6:30 6:46 6:38 6:48 6:45 7:13

צאת השבת 7:44 7:47 7:47 7:46 7:42 8:14

פרקי אבות: פרק ב

300 בתי חב"ד
לשירותכם *3770

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר חב"ד 6840
טל' 072-2770100 • פקס 03-9606169

www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

תוכן ומשמעות ל'מדינה היהודית'

קיבלנו אתגר שלא היה כמותו אלפיים שנה - להראות לעולם כולו איך מתנהלת מדינה יהודית, שתורת ישראל ומצוותיה נר לרגלה

מדינה יהודית משמעותה מימוש התכנים הערכיים היהודיים

המערכות. בספר משלי נאמר: "באין חזון יפרע עם". 'חזון' אין משמעותו תכנית לטווח ארוך, אלא מערכת ערכית, במובן של חזון נבואי. כאשר בלבבות לא מפעמים ערכים, שמכוחם אמורים בני האדם לפעול, נשארים רק האינטרסים האישיים, ובמהרה הציבור מואס בהתנהלות זו.

החזון האמיתי

הכרוסום בזיקה היהודית הוא תוצאה בלתי נמנעת מההתנכרות לתכנים יהודיים אמיתיים. גדל כאן כבר דור רביעי של ניתוק מיהדות אמיתית, מערכים יהודיים מקוריים, מהכרת המורשת היהודית. מה הפלא שהמושג יהודי מאבד משמעותו.

הגענו לנקודה קריטית שבה התפוררות הערכים מסכנת את עצם יכולתו להתקיים מול הסכנות האורכות לפתחנו. זו שעה שבה כל אנשי האמונה, שערכי היהדות מפעמים בליבם ושיש בהם זיקה אמיתית לעם ישראל ולארץ ישראל - חייבים להתגייס לפעולה דחופה של החדרת הערכים הללו להמוני בתי ישראל, ובעיקר לדור הצעיר.

חייבים להעמיד בראש סדר היום הציבורי את התוכן והמשמעות שיש לצקת למושג 'מדינה יהודית'. מזה ייגורו ממילא דמותה של השבת, מיהו יהודי, כיצד מתחננים ומתגרשים, איך ראוי להתייחס למסתננים ולעובדים זרים ועוד.

ובראש כל השאיפות יש להעמיד את התפילה לחזון האמיתי של העם היהודי - "ותחזינה עינינו בשוכך לציון ברחמים", בגאולה השלמה.

ה' באייר, לפני שישים וחמש שנים, הוכרזה ההכרזה: "אנו מכריזים בזאת על הקמת מדינה יהודית בארץ ישראל". כיום ממשלת ישראל תובעת גם מהצד הערבי לה' סכים שמדינת ישראל היא 'מדינה יהודית'. אבל האם אנחנו עצמנו הגד' רנו אי פעם מה משמעות המושג הזה - 'מדינה יהודית'?

יש הסבורים שמדינה יהודית היא מדינה שרוב תושביה יהודים. אבל מדינה כזאת עדיין איננה 'מדינה יהודית'!

לכל היותר היא 'מדינת יהודים'. המושג 'מדינה יהודית' משמעותה שהמדינה מממשת ומיישמת את התכנים והערכים שנושא עמו העם היהודי לדורותיו.

באין חזון

הדיון הציבורי בארץ ממוקד בדרך כלל בדיונים נקודתיים, בשאלות פרטניות. מדברים על העצים ואין רואים את היער. אבל דיון אמיתי צריך להעמיד לנגד עיניו את התמונה הכוללת - באיזו מידה אנו מתקדמים אל היעד של 'מדינה יהודית' או מתרחקים ממנו.

למעשה, הקמת המדינה מטילה עלינו אחריות כפולה ומכופלת. במשך כל השנים, מאז החורבן והגלות, יכולנו להביא את התורה ומצוותיה לידי ביטוי בחיים הפרטיים בלבד. לכל היותר היה אפשר להציג מודל חיים של קהילה יהודית שחיה על פי התורה. אבל כאן קיבלנו אתגר שלא היה כמותו אלפיים שנה - להראות לעולם כולו איך מתנהלת מדינה יהודית, שתורת ישראל ומצוותיה נר לרגלה.

ההתחמקות מהדיון הזה גורמת לאבדן המשמעות האמיתית של קיומנו בארץ ישראל. כשאתה שואל כיום צעיר בישראל מה קושר אותו לארץ, אתה נענה במשיכת כתפיים ובתשובות סתמיות. אפילו ערכים בסיסיים של קשר נפשי ושל אהבה לארץ ישראל, שהיו נטועים בנשמתו של כל יהודי בדורות עבר, כמעט נעלמו מהשיח הציבורי.

אבדן הערכים הזה משפיע על התנהלותן של כל

כך מסבירים לתלמידים

ותרגם אותה לשפה המובנת לתלמיד, לא הסתפק בכך, אלא השתדל ליישב את דעתו של התלמיד ולהטעים את הדברים, על-ידי שהוסיף וציין את שכיחות המילה בלשון המשנה.

דרך החינוך

אמנם חז"ל קבעו שיחסי המורה והתלמיד צריכים להיות מבוססים על הכלל "שמאל דוחה וימין מקרבת". צריך שתהיה יראה כלפי המורה, והתלמיד נדרש לכבד את סמכותו. ועם זה, המורה נדרש להשתדל להטעים את הלימוד כדי שיתקבל בחשק ובנעימות אצל התלמיד, וזו דרך החינוך הנכונה.

כלל זה נכון לא רק בדרך הלימוד של עניינים בתורה, אלא הוא כלל מרכזי בכללות עניין החינוך וההדרכה. יש להשתדל בכל הדרכים האפשריות שהדברים יותאמו ויוטעמו על-פי שכלם ותכונות נפשם של המוחנכים, כדי שיתקבלו בליבם בצורה הטובה ביותר.

(התוועדות תשמ"ז, כרך ג, עמ' 227)

אמרת השבוע

אין תשובה

רבי רפאל מברסלב, מגדולי תלמידיו של רבי פינחס מקוריץ, היה אומר שאחרי מאה ועשרים יוכל להשיב תשובה על כל טענה שתופנה כלפיו, חוץ מאשמת חטא הגאווה.

וכך אמר: "אם יתבעו ממני תשובה מדוע לא למדתי תורה כראוי, אתנצל: עם-הארץ הייתי ולא ירדתי לעומקה של תורה. אם ישאלוני מדוע לא עסקתי בתעניות ובסיגופים, אשיב: חלש הייתי, וכוחי לא עמד לי לצום ולהסתגף. אם יאשימו אותי שלא פוזרתי מממוני לצדקה, אצטדק: עני ורש הייתי כל ימיי.

"אבל אז יטיחו בי: אם אמנם עם-הארץ הייתי, חלש בגופך וגם עני מרוד – על מה התגאית בעולם התחתון?! – על כך לא תהיה בפי תשובה".

פתגם חסידי

"ארץ-ישראל היא בבחינת שבת: כשם שהשבת שומרת על עם-ישראל, כך ארץ-ישראל שומרת ומגינה על עם-ישראל" (רבי אהרון מקרלין)

בחרת להשתמש במילה חריגה במקום במילים רגילות ושכיחות יותר.

לכן רש"י מוסיף וכותב: 'ובלשון משנה יש הרבה'. אמנם הילד הוא עדיין 'בן חמש למקרא' בלבד, ועדיין לא הגיע ל'בן עשר שנים למשנה', אולם הוא יודע על קיומה של המשנה, ושהוא עתיד ללמוד אותה בהמשך. כשהוא נוכח שזו מילה שמצויה הרבה במשנה, סרה תמיהתו על שהתורה משתמשת במילה הזאת, שכן לשון המשנה קרובה ללשון התורה, ומכאן שזו מילה שימושית למדי.

להסביר ולהטעים

הפירוש הקצר הזה של רש"י מורה לנו הוראה מיוחדת על דרך הלימוד של מורה עם תלמידו: כאשר המורה נדרש לפרש לתלמיד את משמעותה של מילה כלשהי, אל לו להסתפק בתרגום המילה ופירושה בלבד. עליו להשתדל להוסיף הסבר, ולהטעים את הדבר באוזני התלמיד.

כך נהג רש"י, שגם לאחר שהסביר את המילה

ברית מילה | מאת הרב אליעזר ברוד

מן המעיין

שתעבור שבת

"וביום השמיני ימול בשר ערלתו" (ויקרא יב, ג). גדולה שבת שאין התינוק נימול עד שתעבור עליו שבת, שנאמר "ובן שמונת ימים ימול לכם". נמצא שהטעם לברית מילה ביום השמיני הוא כדי שתעבור עליו שבת קודש לפני המילה.

(ילקוט יהודה)

למעלה מהשבת

המילה, שהיא ביום השמיני, עניינה נעלה יותר מיום השבת, שהוא ביום השביעי, והיא שומרת על הגילויים האלוהיים של השביעי. לכן עורכים את המילה רק אחרי שעוברת שבת אחת, כי המילה נעלית מן השבת.

(ספר המאמרים תשי"א)

מילה קרבן

מצוות מילה היא כמו קרבן, כפי שנאמר (תהילים נה, "כורתי בריתי עלי זבח"). כשם שדם הקרבן על המזבח הוא לכפרה, כך דם המילה מכפר. לכן מצוות המילה היא ביום השמיני, כי הקרבן אינו מכפר עד היום השמיני, כפי שנאמר (ויקרא כב, כז) "ומיום השמיני והלאה ירצה".

(רבנו בחיי)

שתי מילות

ברית מילה ברוחניות היא כריתת ערלת הלב, ויש בזה שתי רמות: מלמטה למעלה – בבחינת "ומלתם את ערלת לבבכם" (דברים י), שהיא

המילה שעל האדם לבצע, ואזי זוכים לברית שמלמעלה למטה, שהקב"ה מל את בני-ישראל, בבחינת "ומל ה' אלוקיך את לבבך" (דברים ל).

(תורה אור)

גידול וחינוך

בברית המילה נוהגים לומר: "ויזכו לגדלו לחנכו ולחכמו". והלוא חינוך הילד מתחיל בעודו קטן, ואם-כן היה צריך לומר "לחנכו ולגדלו"? אלא שילד קטן קל לחנך, הקושי מתחיל בבנים הגדולים. כוונת הברכה שנזכה לחנכו בדרך התורה גם כשיגדל.

(הרב יהושע-לייב דיסקין)

קשר עם המצוות

נהוג לאחל לברית מילה: "כשם שנכנס לברית כן ייכנס לתורה לחופה ולמעשים טובים". משום שמהמצווה הזאת אי-אפשר להיפרד לעולם, ולכן מברכים את הילד שגם משאר המצוות לא ייפרד לעולם.

(עיטורי תורה)

קשר בבשר

קיום מצווה מחבר את האדם המקיימה עם הקב"ה, מצווה המצווה, אולם בכל המצוות אין החיבור הזה ניכר בגוף האדם המקיים את המצווה. שונה הדבר במצוות מילה, שהשינוי המתחולל ניכר בגופו של הנימול.

(לקוטי שיחות)

פעמיים תהילים

נקישות נשמעו על דלת הפונדק. זה היה פונדק קטן ששכן על אם הדרך. באותה עת לא היו ההורים בבית, ושני ילדיהם שהו בו לבדם. למשמע הנקישות הילדים הביטו בחשש זה בזה והיססו לפתוח את הדלת. לבסוף החליט הגדול שבהם, בן התשע, לבדוק מי בפתח. הוא הופתע לראות מולו רב מכובד נשואי פנים.

האיש שאל: "היכן אבא ואימא?". הילדים ענו כי הם יצאו לסידורים ואמורים לשוב.

שוב שאל האיש: "והיכן המלמד שלכם?". הילדים השיבו כי זו עונת 'בין הזמנים' שבה המלמד פטור מעבודתו.

"אם כן", המשיך האיש בעודו נכנס אל הפונדק, "הבה נלמד קצת".

הוא פנה אל הילד הגדול: "מה אתה לומד?". הילד השיב: "חומש". "ומה אתה כבר יודע?", שאל את הקטן, והילד ענה: "לומר תהילים".

"הבה נקרא יחד כמה פרקי תהילים", הציע להם האיש. ישבו הילדים עם האורח וקראו יחדיו פרק ועוד פרק מספר התהילים.

רבי שמואל מליובאוויטש, המכונה מהר"ש, נהג לצאת לעיתים קרובות למסע בעגלה בשדות שמחוץ לעיירה ליובאוויטש, למטרות בריאות. פעמים רבות עבר ליד הפונדק שבכפר הסמוך, שאותו ניהל יהודי ירא-שמים, אך מעולם לא עצר שם.

עם לקוחותיו של היהודי נמנו איכרים גויים רבים. דרכם הייתה לקחת ממנו מצרכים בהקפה, ואת חובותיהם החזירו בסחורה או בגידולים חקלאיים. מזמן לזמן יצא היהודי אל הכפרים והעיירות, אל בתי לקוחותיו, כדי לגבות מהם את החובות.

באותו בוקר יצא האב לסיבוב בעיירות השכנות. הוא היה אמור לחזור לכל היותר עד שעת הצהריים. בינתיים יצאה גם האם מהבית לזמן קצר, והילדים נותרו לבדם.

הפעם, כאשר הרבי מהר"ש יצא לטיולו ועבר ליד הפונדק, ביקש מהעגלון לעצור לידו. הוא נכנס פנימה, וכשראה את הנערים הצעירים החל לקרוא עמם בספר התהילים.

כעבור זמן קצר חזרה האם לביתה ונדהמה לראות את ילדיה ישובים אל השולחן, קוראים תהילים בחום ובהתלהבות, ועמם קורא את

הפסוקים גם הרבי, במנגינה מעוררת רחמים. האם לא רצתה להפריע לאמירת התהילים, ולכן נכנסה למטבח ומשם הביטה בהם שוב ושוב.

לאחר שקראו יחדיו כמה פרקי תהילים קם הרבי, אמר שלום לילדים ופנה לצאת. אולם כאשר הגיע אל הפתח עצר לפתע, הסתובב וחזר אל השולחן וביקש מהילדים לומר עמו

עוד כמה פרקי תהילים. בשמחה שבו הילדים וקראו עם הרבי עוד כמה פרקים. לבסוף קם הרבי ממקומו, נפרד מהם בחיבה ויצא מן הבית.

הגיעה השעה שבה היה האב אמור לחזור, אך הוא לא שב. האם והילדים החלו לדאוג, שכן מעולם לא איחר כל-כך. הם המתו לו עד רדת הלילה, אך האב עדיין לא חזר. באין ברירה

לומדים גאולה מאת מנחם ברוד

אור קבוע ונצחי

בפסוקים שבתחילת פרשת תזריע מוצא בעל 'אור החיים' רמזים הקשורים לגאולה. תחילה הוא שואל כמה שאלות על לשון הפסוקים: למה היה צורך לומר "כי תזריע וילדה" ולא היה די באמירת "אשה כי תלד זכר"? וגם: למה שינה הכתוב את לשונו שהתחיל לדבר בלשון עתיד, 'תזריע', וסיים ב'וילדה', בלשון עבר, ולא אמר 'ותלד' (וכמו שנאמר בסמוך "ואם נקבה תלד")?

עוד דבר שאינו מובן הוא האמירה "וילדה זכר", ניסוח שיש לו משמעות ודאית. לכאורה היה צריך לומר "אם תלד זכר" שאז יצטרכו למולו ביום השמיני, אבל התורה אומרת "וילדה זכר", היינו שברור שכאשר "אשה כי תזריע" בוודאי "וילדה זכר".

גאולה בזכות

ה'אור החיים' מסביר תחילה את הדברים בכמה דרכים, ולאחר מכן הוא בא אל הרמזים הטמונים בכך בעניין הגאולה:

"עוד ירמוז הכתוב על כנסת ישראל, אשר מצינו שנקראת 'אשה' בדברי הנביאים, דכתיב (ישעיה נד) 'כי בוועליך עושייך', וכתיב (שם) 'ואשת נעורים', וכתיב (הושע ג) 'וארשתוך לי וגו'', (ישעיה נ) 'איזה ספר כריתות וגו'".

"ועליה אומר הכתוב 'אשה כי תזריע'. פירוש: הזרעת מצוות ומעשים טובים, על דרך אומרו (הושע י) 'רָעוּ לָכֵן לְצַדִּיקָהּ'. 'וילדה זכר', פירוש: תהיה הולדתה זכר. פירוש: דע, כי בחינת הזכר היא בחינה עליונה מבחינת הנקבה, והתורה מייחסת בחינות העליונות בבחינת הזכר. והודיע הכתוב, כי אם כנסת ישראל 'תזריע', ודאי שתוליד הדרגות עליונות".

כלומר, יש כאן רמז שאם עמי ישראל יעשה את המוטל עליו, ויעסוק בתורה ובזריעת מצוות – ודאי שתבוא הגאולה ויולד הזכר, שהוא רמז לאור הקבוע והנצחי של הגאולה.

וממשיך ה'אור החיים': "והוא מאמרם רז"ל (סנהדרין צח; שמות רבה פרשה טו כאן) עוצם הפלגת הפלאות אשר יפליא ה' בביאת הגואל, אם ישראל יזכו עלידי מעשיהם הכשרים. ויכוון להבדיל בין הגאולה המחוכה [=שאנו מצפים לה] לגאולה שעברה של מצרים, שהיו ישראל ערום ועריה. גם אמר הכתוב (דברים ד, לד) 'גוי מקרב גוי'. ואותה גאולה תכליתה לא עמד, כי נחרב הבית וגלו, והיה מה שהיה, ואין טובה זו בבחינת זכר.

"אבל הגאולה העתידה, לצד שעל-כ'פנים תהיה באמצעות זכות ישראל, לו יהיה שלא יהיו ראויים, אף-על-פי-כן, באמצעות אורך הגלות ועסק התורה, דכתיב (דברים לא) 'לא תִשְׁכַּח מִפִּי זֵרְעוֹ', על-כ'פנים תהיה הגאולה בבחינת זכר, ועמדה לנצח".

שנות חבלי משיח

לאחר הדברים האלה ה'אור החיים' מוסיף רמזים למהלך הגאולה עצמו: "ואמרו 'וטמאה' גוי, כאן רמז תיקון אשר יעשה ה' להשיג בחינת הזכר. כי שבע שנים יכוון חבלי משיח, כאומרם (סנהדרין צא, ז"ל) 'שבע שנים דוד בא וכו', לייסרם ולזקקם. והוא אמרו 'וטמאה', יחס הייסור לבחינת הטומאה, כי הוא הטמא הוא המייסר, ואמר 'שבעת ימים', פירוש: שבע שנים, על דרך אומרו (כתובות נז, ב) 'תשב הנערה איתנו ימים או עשור'. ואמרו ז"ל: ימים – שנה. 'וביום השמיני' וגו' פירוש: שאחר עובר שבע שנים, בהתחלת יום השמיני, 'ימול בשר ערלתו', כי אז יעביד ה' בחינת הערלה מהעולם, דכתיב 'ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ', וזה יהיה בשנה השמינית".

מדבריו עולה שחבלי משיח יימשכו שבע שנים, ולאחר מכן, בתחילת השנה השמינית, יועבר הרע מן העולם, והעולם ייכנס לתקופה שבה לא יהיה עוד רע ורק הטוב ישלט והאמת האלוקית תהיה גלויה לעין כול.

השכיבה האישה את הילדים לישון, וישבה להמתין לבעלה בלב חרד.

בחצות לילה נשמעו דפיקות על חלון הפונדק. זה היה בעל הבית שחזר. האישה מיהרה לפתוח לו את הדלת. הוא נכנס נרגש ומתנשף, אך בטרם הספיק לומר מילה נפל מתעלף. בבהלה ניסתה האישה לעורר את בעלה מעלפונגו, וסוף-סוף התאושש והחל לספר את אשר עבר עליו.

בבואו אל בית אחד מלקוחותיו, איכר גוי, לגבות את חובו, ביקשו הלה לבוא עמו אל מחסן התבואה, כדי למדוד לו תבואה לתשלום חובו. מיד בהיכנסו אל המחסן עלתה ארשת אכזרית על פני האיכר, הוא סגר את הדלת מבפנים, ובחמת רצח אמר ליהודי כי הוא מתכוון להרוגו.

היהודי חשב כי ידידו הגוי חומד לו לצון, אך כשנוכח שכונתו רצינית, החל להתחנן לפניו כי יחס על חייו ואמר כי הוא מוותר לו על חובו. אך הגוי נותר בשלו, וחיפש את גרזינו כדי לממש את זממו.

לאחר שלא מצא את הגרון קשר את ידיו ורגליו של היהודי והלך להביא גרון מביתו. כל אותה עת הייתה אשת האיכר בשדה, ובשובה משם נכנסה לתומה אל המחסן. בהלה אחזה בה בראותה את היהודי הכפות. זה החל להתחנן על נפשו.

"רוצה אני לשחררך", ענתה האישה, "אך בעלי אדם אכזר ויהרוג אותי". היהודי הציע כי תשכו אל השדה, וכך לא יחשוד בה בעלה. שוכנעה האישה ושחררה את היהודי מכבליו. היא גם יעצה לו להסתתר בין ערמות החציר בשדה, מחשש שבעלה יחפשנו וירדוף אחריו.

בינתיים חזר האיכר אל המחסן וגילה כי טרפו נעלם. הוא צעק וגידף וניסה לחפש אותו. ברגע מסויים חש היהודי כי הגוי עומד לידו ממש ועוד רגע יגלה אותו, אך ה' היה בעזרו והרוצח לא הבחין בו.

המתין היהודי במסתורו עד רדת הלילה, ורק כאשר עלטה מוחלטת כיסתה את האזור והכול נמו את שנתם, העז לצאת מהמחבוא ולחזור לביתו.

עתה הגיע תורה של האישה לספר לבעל על ביקורו המוזר של הרבי בביתם באותו יום, ועל אמירת פרקי תהילים עם הילדים. לא היה להם כל ספק כי זכות פרקי התהילים היא שהביאה את ניסי הצלתו של האב: פעם ראשונה במחסן, כאשר האיכר לא מצא את הגרון, ופעם שנייה כאשר הגוי התקרב מאוד למקום מחבואו, ובכל-זאת לא הבחין בו.

כנר אשכנזי ופיוט מרוקני

החינוך. "כשהתארחתי אצל דודי, אביהם של האחים יונתן ואהרן רזאל, זכיתי להיות בבית הכנסת. אמנם תמיד חיכיתי שהתפילה תיגמר, אבל האווירה הייתה טובה וחמימה".

כמו תינוק

ובחזרה לתפילת השבת ב'אוהלי יחיאל'. "הפיוטים בתפילה שבו את ליבי", אומר רזאל. "כשאין לך שום רקע ביהדות, אתה כמו תינוק. הדבר הראשון שאתה מקבל, זה כמו אבא ואימא שלך". מאז אותה שבת נהג לפקוד את בית הכנסת, כשנשאר בבסיס, ובירושלים התפלל בבית הכנסת השכונתי.

בעקבות זאת יצא למסע בעקבות פיוטי התפילה. "גיליתי עולם עצום של פיוטים לאידועים, ובהם רבים השייכים לנוסח אשכנז", הוא אומר. "בעבר היו הפיוטים מפותחים יותר אצל האשכנזים". על-אף מוצאו האשכנזי, הוא מקפיד לבטא ח' וע', הגייה שסיגל מתוך העמקה בעולם הפיוטים.

מוצא מקום

לפני כמה שנים הקים עם חברים את ארגון 'קהילות שרות'. "אנחנו מלמדים פיוטים מהתפילה לעומק", הוא מסביר את היוזמה. "בכל מפגש בא פייטן, ואני מלווה אותו בכינור. למפגשים באים בני כל העדות המוצאים עניין

שעת בוקר מוקדמת של יום שבת. החייל ניצן-חן רזאל עמד במשמרת שגרתית בבסיס צה"ל תל-השומר. הוא לא גדל בבית דתי, אבל באותה שבת חשב הרבה על משמעותה של השבת. בסיום המשמרת משך אותו 'קול פנימי', כהגדרתו, ללכת לבית-כנסת. הוא פנה לקריית קריניצי הסמוכה, וניסה למצוא בית-כנסת.

אחד התושבים הפנה אותו לבית-כנסת של העדה המרוקנית, 'אוהלי יחיאל', הממוקם במרתף בית. "נכנסתי עם הרובה על הכתף", משחזר רזאל. "היה שם מניין קטן, אבל שמחה גדולה. מיד הציעו לי מקום לשבת ונתנו לי סידור. לא ידעתי להתפלל, אבל שם התחברתי למסורת, ומאז לא התנתקתי".

המימות בבית הכנסת

שבע-עשרה שנים חלפו מאז אותו ביקור בבית הכנסת. ברבות השנים נעשה כנר בעל-שם, והופיע עם אמנים מפורסמים, ובדבבד העמיק תהליך ההתקרבות ליהדות. "המשפחה לא קיבלה את השינוי בקלות", הוא אומר ומחייך, "אבל הם הבינו את הרצון שלי".

רזאל נולד בירושלים למשפחה מוזיקלית. סביו ניצולי שואה. "מדי פעם שמעתי מהם סיפורים על מה שעברו", הוא מציין. בהיותו בן שבע החל לנגן בחליל ובהמשך למד לנגן בכלים נוספים. את שירותו בצה"ל עשה בתחילה בתזמורת חיל

פינת ההלכה מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

תספורת מצווה – מתי?

שאלה: האם מותר לעשות תספורת בימי טפירת העומר לילד שמלאו לו שלוש בימים אלה?

תשובה: באיסור תספורת בימים אלה יש חילוקי מנהגים: למנהג הספרדים אין מסתפרים עד ל"ד בעומר בבוקר. למנהג האשכנזים יש הנמנעים מראש-חודש אייר ועד ג' בסיוון בבוקר, ויש הנמנעים מפסח ועד ראש-חודש סיוון, חוץ מל"ג בעומר (ויש מתירים גם בליל ל"ג בעומר). על-פי האר"י ז"ל, וכן מנהג החסידים, מסתפרים רק בערב שבועות.

יש מהספרדים שגם 'תספורת מצווה' לילד שמלאו לו שלוש שנים אינם עושים אלא בל"ד בעומר ואילך. בעדות החסידים יש שמקדימים לערב פסח, ויש שעושים זאת ביום ההולדת, גם כשהוא

חל בימי הספירה. ויש שמקדימים או מאחרים לל"ג בעומר.

הרבי מליובאוויטש כתב שאף שמן הדין היה מקום להתיר זאת בימי הספירה, הרי למעשה נהוג לדחות את התספורת לל"ג בעומר. אולם אם יום ההולדת חל לפני חג הפסח, וכל-שכן מוקדם יותר, אין לדחות את התספורת לל"ג בעומר, ולכל היותר יכולים לעשות 'סיום' לתספורת ביום זה. אם יום ההולדת חל בין ל"ג בעומר לשבועות, יעשו את התספורת בערב חג השבועות. בכל מקרה אין להקדים את התספורת לפני גיל שלוש (וכך גם חגיגות בר-מצווה אין להקדימן לפני הזמן).

מקורות: שו"ע או"ח סי' תצג ונו"כ. ושו"ע אדמו"ר הזקן שם. שערי הלכה ומנהג או"ח ח"א עמ' קסו. שא. אוצר מנהגי חב"ד' ניסן-אייר עמ' רנט. נטעי גבריאל הל' פסח ח"ג פרקים מח, מט, סה. מנהג ישראל תורה סי' תצג ס"ק טז.

בזכות הפיוטים. ניצן-חן רזאל וכינורו

בפיוטים. הקמנו גם מאגר ממוחשב ובו פיוטים מכל העדות".

השבוע הוציא לאור את אלבום הבכורה שלו, 'מוצא מקום', ובו מגוון פיוטים עתיקים בעיבודים מקוריים, לצד לחנים אישיים. "האלבום הוא מעין מסע שורשים בעולם פיוטי התפילה. יש באלבום כמה פיוטים אשכנזיים לא-מוכרים, שהחייתי אותם. החייתי? זה נשמע כאילו עשיתי להם טובה", הוא מחייך, "אבל האמת היא שבזכות פיוטי התפילה קיבלתי חיים חדשים. הם שהחיו אותי, ואני מבקש להעניק להם את הכבוד הראוי".

חדש: סודות הגאולה
 כל מה שצריך לדעת על הגאולה וביאת המשיח
 ספר מרתק, מאיר עיניים, כתוב בסגנון קולח ובהיר, ניקוד מלא
טל' 1-700-704120

גן ואולם ארועים
 בסגנון יחודי
 המתאים למגזר הדתי והחרדי
 דרך קרית ספר, מודיעין עילית
לפרטים ולהזמנות: 08-9477857

גפן בסד
 החברה החרדית לביטוח ולפינוסים
077-444-7777

הסרת משקפיים ללא מגע בעין!!!
 בסכסוד קופות החולים: מכבי | מאוחדת | לאומית
עד 50% הנחה למבוטחי
 לבדיקת התאמה ללא תשלום: ***6474**
 www.assuta-optic.co.il

מעוביין לקבות ספרי תורה פסולים
 (גם מיועדים לגניזה)
 וכן כלי כסף, רימונים לס"ת, כתרים, אצבעות, מגילות אסתר פסולות ועוד...
052-9772525